

ת"פ (חיפה) 19622-09-23 - מדינת ישראל נ' מוסא עבאס

ת"פ (חיפה) 19622-09-23 - מדינת ישראל נ' מוסא עבאס מחוזי חיפה

ת"פ (חיפה) 19622-09-23

מדינת ישראל

נגד

מוסא עבאס

בית המשפט המחוזי בחיפה

[01.10.2024]

לפני כבוד השופט מוחמד עלי

ע"י ב"כ עוה"ד ש' ברזני ו' שלבי

גזר דין

כתב האישום

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב האישום שתוקן במסגרת הסדר טיעון שלא כלל הסכמות לעונש, בעבירות של פציעה בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 334 ו-335(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), ואיומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין.

2. בפתח כתב האישום המתוקן צוין כי עלא, יליד 1982, הוא אחיינו של הנאשם (להלן: המתלונן), וכי במועדים הרלוונטיים לכתב האישום התגורר המתלונן עם הוריו, אחותו ושני אחיו, רג'א ויוסף בבניין מגורים בן שלוש קומות בכפר מנדא (להלן: הבניין). הבניין נמצא בסמוך לבית בו מתגורר הנאשם ובין הבתים חצר משותפת (להלן: חצר הבית). סמוך לבניין מצויים בנייני מגורים נוספים.

על פי עובדות כתב האישום, ביום 28.8.2023 בשעות הבוקר, בחצר הבית, פרץ ויכוח בין הנאשם לבין המתלונן על רקע סירובו של המתלונן לכך שהנאשם יבנה בחצר הבית גדר הפרדה. במהלך הוויכוח, הנאשם והמתלונן הרימו קולם ובמקום התקהלו אנשים נוספים. בהמשך לכך, הוזמנה למקום משטרה וסוכם כי הנאשם ימשיך את בניית הגדר.

בהמשך למתואר, ועל רקע הוויכוח, סמוך לשעה 15:00, יצאו מהבית שני בניו של הנאשם, אחדד וסאמי, כשבידיהם אלות. אחדד וסאמי התקדמו לעבר הבניין, והחלו לדרוש בצעקות שהמתלון ייצא החוצה. בעקבות צעקותיהם יצאה אמו של המתלון למרפסת הבניין ומיד אחריה יצא גם המתלון. בשלב זה יצא הנאשם מהבית והתקדם לעבר הבניין כשהוא נושא בידיו חפץ דמוי אקדח בצבע כסוף. בהמשך לאמור השליכו אחדד וסאמי אבנים לעבר הבניין בו שהה באותה עת המתלון יחד עם בני משפחתו, וביניהם אחיו רג'א, שעמד על גג הבניין. במקביל לכך, ובעודו מוקף באנשים שזהות חלקם אינה ידועה למאשימה, וביניהם גם אחדד וסאמי, הניף הנאשם את ידו כשהוא אוחז ב"אקדח", וביצע באמצעותו תנועת ירי לעבר הבניין ממרחק של כמה מטרים, זאת כשבאותה עת רג'א עומד על גג הבניין, והמתלון עומד במרפסת הבניין. בתוך כך הנאשם אים על המתלון באמרו: "אני אירה בך, אני שם לך כדור באמצע הראש".

לאחר האמור, בעוד שני הצדדים צועקים, מקללים ומשליכים אבנים האחד על השני, התקשר המתלון אל יוסף וביקש ממנו להגיע לבניין בדחיפות, מאחר והנאשם יורה לעברם. כאשר יוסף הגיע למקום הוא הבחין בהתקהלות, ניגש אל הנאשם ושאל אותו לפרש מעשיו. בתגובה תקף הנאשם את יוסף בכך ששרט אותו בפניו והכה אותו בראשו באמצעות אלה, בה הצטייד מבעוד מועד ולאחר שדאג להעלים את ה"אקדח". כתוצאה ממעשיו של הנאשם נגרם ליוסף חתך בראשו באורך כ-7-8 ס"מ. יוסף נזקק לתפרים ולטיפול רפואי.

מהלך הדיון

3. כתב האישום המקורי הוגש ביום 10.9.2023, ובד בבד הוגשה בקשה למעצרו של הנאשם עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. בישיבה שהתקיימה ביום 12.11.2023 כפר הנאשם באופן מפורט בכתב האישום, נקבעו ישיבות לשמיעת ראיות הצדדים, והתקיימו שלוש ישיבות לשמיעת הראיות, אשר בראשונה מהן העיד המתלון.

4. בפתיח הישיבה שנקבעה ליום 8.5.2024 הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר טיעון במסגרתו הודה הנאשם בכתב אישום מתוקן, מבלי שתהיינה הסכמות לעונש. בין הצדדים הוסכם כי ההגנה תהיה רשאית לטעון לגבי אלימות של אחרים "כפי שהוכחו בראיות התביעה". כמו כן, לבקשת הנאשם הוריתי על קבלת תסקיר שירות המבחן.

תסקיר שירות המבחן

5. שירות המבחן סקר את נסיבותיו האישיות של הנאשם. בין היתר צוין כי הנאשם בן 60, נשוי ואב לשבעה ילדים, מצוי כיום במעצר בית חלקי בביתו ועובד מרחוק באופן חלקי בניהול עסקו של אחד מילדיו בתחום החקלאות ומשאבי האנוש. הנאשם תיאר בפני שירות המבחן כי משפחתו נורמטיבית, וכי קיימת מערכת יחסים תקינה וקרובה עם אשתו וילדיו. כמו כן, צוין כי הנאשם סיים 12 שנות לימוד, התנדב לצה"ל, סיים לימודי הנדסאי בטכניון, ובהמשך קיבל רישיון קבלן לעבודות הנדסה בנאיות. צוין כי הנאשם סובל ממספר תחלואות, וכי במהלך מעצרו עבר אירוע לבבי בעקבותיו אושפז ונותר. כן צוין כי בחודש ינואר 2024 השתלב הנאשם בתכנית שיקום רפואית, בה ממשיך עד היום. בהתייחסו לביצוע העבירות, הנאשם הודה וביטא חרטה וצער ואמפטיה כלפי משפחת המתלון. לדברי הנאשם, במהלך האירוע בניו ואחייניו החלו ליידות אבנים האחד לעבר השני, כתוצאה מכך הוא נלחץ והיה בסערת רגשות. כיום הוא מבין את הפסול שבהתנהגותו. הנאשם שלל כוונה לפגיעה ממשית במתלוננים בעת ביצוע העבירות. כמו כן תואר הקושי שהנאשם חווה לאחר האירוע, וצוין כי ההדורים בין הצדדים יושרו.

בהתבסס על נתוני הנאשם, התנהלותו בעבר ולאחר המקרה, יחסו לעבירות והקשר בינו לבין המתלוננים - העריך שירות המבחן כי רמת הסיכון להישנות עבירות היא נמוכה, ואף ציין כי לא עולה נזקקות טיפולית. בסופו של יום, המליץ שירות המבחן על העמדת הנאשם בצו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 400 שעות, בשילוב מאסר על תנאי והתחייבות כספית.

ראיות וטיעוני הצדדים לעונש

6. המאשימה התייחסה בטיעוניה לנסיבות ביצוע העבירה וציינה כי המדובר באירוע אלימות שכלל שימוש בנשק קר ואיומים שאינם ברף המינימאלי; כן הפנתה המאשימה לפסיקה.

לטענת המאשימה מתחם העונש ההולם נע בין שנה לארבע שנות מאסר, עם זאת היא מסכימה לחריגה מהמתחם הנתען מטעמי שיקום. לפיכך, המאשימה עתרה להטלת עונש מאסר שיוטל בעבודות שירות, לצד צו מבחן, מאסר על תנאי ופיצוי.

אשר לגזירת העונש בתוך המתחם, המאשימה ציינה כי הנאשם בן 60, ללא עבר פלילי. כן הפנתה המאשימה לאינדיקציות בתסקיר מהן עולה כי הנאשם עבר שינוי במהלך הקשר בינו לבין שירות המבחן, הביע חרטה והשלים עם המתלוננים. המאשימה סבורה כי יש לתת משקל לעמדת המתלוננים וכן למצבו הרפואי של הנאשם.

7. במסגרת הראיות לעונש מטעם הנאשם הוגש הסכם סולחה שנערך בין הצדדים, וכן הוגשו מסמכים רפואיים הנוגעים לנאשם ולאשתו, ומסמכים לגבי פועלו ההתנדבותי של הנאשם ועיסוקיו.

8. הסנגור עמד בטיעונו על כך כי עמדתה העונשית של המאשימה היא תולדה של תיקון משמעותי בכתב האישום, שלמעשה שיקף את עמדתו של הנאשם כבר למתן ראשית ההליך. כמו כן, עמד הסנגור על נסיבות ביצוע העבירות והדגיש כי המדובר באירוע חד פעמי.

אשר לגזירת העונש בתוך המתחם, הסנגור ביקש להתחשב בנסיבותיו של הנאשם, בגילו, בסביבה הנורמטיבית של משפחתו, ובעובדה כי היה עצור כחודש ימים ולאחר מכן שהה במעצר באיזוק תקופה ארוכה - תחילה מחוץ לבית ולאחר מכן בביתו. כמו כן, הודגש הקושי בהימצאות הנאשם במעצר ובתנאים מגבילים והקושי שחווי בעקבות כך. עוד הפנה הסנגור לתסקיר שירות המבחן, לדרך הטיפולית שעבר, להודאתו ולעובדה כי השלים עם המתלונן ובני משפחתו. זאת ועוד, הסנגור ציין את מצבו הרפואי של הנאשם וכן את מצבה הרפואי של אשתו. על רקע נסיבות אלו, העלה הסנגור חשש כי הנאשם לא יוכל להתאים לביצוע עבודות שירות. בסיכומו של יום, ביקש הסנגור לאמץ את המלצות שירות המבחן.

9. בדברו האחרון לפני ציין הנאשם שהוא מצטער על המקרה והגדיר את המקרה ככישלון מבחינתו, ומכאן שלא יעשה זאת שוב. הנאשם ציין כי הוא בן 60, אב לשבעה ילדים, וכי שלושה מילדיו אקדמאים. הנאשם הוסיף וציין כי הוא תמיד התנדב ועזר לקהילה, בין היתר התנדב לצה"ל, לאיחוד והצלה ובמסגרת מספר עמותות. הנאשם שיבח את ההליך הטיפולי שעבר, ציין כי עבר שיקום בהצלחה ובכיף, למד הרבה דברים, וכי מה שקרה הוא מבחינתו כישלון. הנאשם ציין כי כיום, לאחר פטירת אביו של המתלון (שהינו אחיו) הוא בבחינת "אבא של כולם". בסיום דבריו ציין הנאשם כי הוא דוגל בשלום ואחוזה, התנצל בפני כולם, וביקש הזדמנות לחזור לשגרה.
- מתחם העונש ההולם
10. הדברים ידועים ואין צורך להכביר מילים - גזירת הדין נעשית בדרך כלל בשני שלבים עיקריים: קביעת מתחם עונש הולם ולאחר מכן גזירת העונש בתוך המתחם (סעיף 40'ג' לחוק העונשין). בתוך כך יש לבחון אם קיימים שיקולים המצדיקים סטייה מהמתחם. בבוא בית המשפט לקבוע את מתחם העונש, עליו לעשות כן בהתאם לעיקרון המנחה, כלומר קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. לצורך קביעת המתחם, בית המשפט יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40'ט' לחוק העונשין.
11. במוקד האירוע מושא כתב האישום עבירות אלימות: עבירת אלימות פיזית - פציעה בנסיבות מחמירות; ועבירת אלימות מילולית - איומים. ככלל, הערכים המוגנים בעבירות האלימות הם שלמות הגוף והנפש, והגנה על בטחונו האישי של האדם. ערך נוסף במדרג גבוה יותר, הוא שלום הציבור וקיום חברה תקינה ובטוחה שביכולתה לאפשר את מימוש האוטונומיה של כל פרט מבני החברה. אשר לעבירת האיומים - הערכים המוגנים הם ההגנה על שלווה נפשו, ביטחונו וחירות הפעולה והבחירה שלו.
12. עבירות האלימות הן נגע רע שיש להטיל בגין עונשים חמורים. לא אחת הדגיש בית המשפט העליון את הצורך בהטלת עונשים משמעותיים בגין נקיטה באלימות; "בית משפט זה עמד לא אחת על כך שחברה מתוקנת אינה יכולה להשלים עם אלימות החותרת תחת זכותו של אדם לשלמות גופו... וכן על הצורך להרתיע את הפונים לפתרון סכסוכים בכוח הזרוע באמצעות השתת עונשים הולמים ומשמעותיים. זאת במטרה להעביר את המסר כי החברה אינה סובלנית להתנהגויות מסוג זה..." (ע"פ 759/16 גבארין נ' מדינת ישראל (13.6.2016)). עם זאת, תחת עבירות האלימות מסתופפות עבירות רבות במדרג חומרה. במקרה שלפנינו הנאשם הורשע בעבירה של פציעה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 334 בשילוב סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין.

13. הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. כידוע, בקביעת מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע הנאשם, על בית המשפט להתחשב בהתקיימותן של נסיבות הקשורות בביצוע העבירה. בגדרי נסיבות אלו יש לתת את הדעת לנתונים כפי שהם עולים מהעובדות שתוארו בכתב האישום המתוקן ולתת ביטוי למספר שיקולים. ראשית, עבירות האלימות בוצעו תוך שימוש בנשק קר בדמות אלה; שנית, העבירות בוצעו על רקע סכסוך שראוי היה להיפתר בדרך אחרת; שלישית, האיומים כללו איום ברצח תוך אחיזת חפץ דמוי אקדח. רביעית, יש לשקול את הפגיעות שנגרמו לנפגע העבירות, כעולה מכתב האישום נגרם לו חתך בראשו, בעקבותיו נזקק לטיפול רפואי כולל תפרים. חמישית, יש לתת את הדעת להתנהגותם האלימה שהופנתה כלפי הנאשם ובני משפחתו, כפי שהדברים תוארו בכתב האישום.

14. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת מעלה כי בגין עבירת פגיעה תוך שימוש בנשק קר וגרימת חבלות רפואיות שהצריכו טיפול רפואי, נוהגים בתי המשפט להטיל עונשי מאסר בפועל - במנעד רחב שכולל מאסרים קצרים בעבודות שירות עד למאסר בפועל. אסקור להלן מספר דוגמאות:

(-) רע"פ 3682/22 גולן נ' מדינת ישראל (2.6.2022): הנאשם הורשע בעבירות פגיעה בנסיבות מחמירות, תוך שימוש בנשק קר, ואיומים ונידון לתשעה חודשי מאסר בעבודות שירות ועונשים נלווים. הנאשם בעט במתלונן, הכה אותו באגרופים, הצמיד אולר לאוזנו ואיים להרגו. למתלונן נגרמו חתך שטחי בקרקפת ושריטות מאחורי אוזנו השמאלית. ערעור לבית המשפט המחוזי, ובקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון - נדחו;

(-) רע"פ 4454/18 בוחבוס נ' מדינת ישראל (12.6.2018): הנאשם הורשע בעבירת פגיעה בכך שחבט בראשו ואפו של המתלונן בעודו אחוז פטיש, מבלי להשתמש בפטיש. למתלונן נגרמו חבלות ראש, חתך בקרקפת ושבר באף. נקבע כי מתחם הענישה נע בין 6 ל-24 חודשי מאסר בפועל. הנאשם סירב להשתלב בהליך טיפולי ונגזרו עליו תשעה חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים. ערעור לבית המשפט המחוזי, ובקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון - נדחו;

(-) רע"פ 8960/15 בולטנירוב נ' מדינת ישראל (19.5.2016): הנאשם הורשע בעבירת פגיעה. הנאשם תקף את המתלונן על רקע סכסוך כספי: הוא שפך על המתלונן תכולת כוס בירה, חבט במתלונן באמצעות הכוס וניפץ אותה על פניו. בעקבות זאת, נגרמו למתלונן חתכים בפניו והוא נזקק לטיפול רפואי ולארבעה תפרים. בית המשפט קבע מתחם ענישה הנע בין מאסר בעבודות שירות לבין 14 חודשי מאסר בפועל, וגזר על המבקש חמישה חודשי מאסר בעבודות שירות. ערעור לבית המשפט המחוזי, ובקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון - נדחו.

(-) ע"פ 2849/13 מדינת ישראל נ' טגבה (13.8.2013) - הנאשם הורשע בשני אישומים: באישום הראשון בעבירות שוד בנסיבות מחמירות ופגיעה בנסיבות מחמירות; ובאישום השני בעבירה של שידול להטרדת עד. הנאשם פצע את חברו באמצעות חפץ חד. בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם 6 חודשי מאסר בעבודות שירות וענישה נלווית, וזאת משיקולי שיקום. ערעור לבית המשפט המחוזי, ובקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון - נדחו.

15. לאור הנתונים שהובאו לעיל ובהתחשב במדיניות הענישה הנוהגת, אני קובע כי מתחם העונש ההולם בנסיבותיו של מקרה זה נע בין מאסר בפועל למספר חודשים שיכול ויוטל בעבודות שירות, לבין 12 חודשי מאסר בפועל, וכן מאסר על תנאי. בשים לב לקשר המשפחתי ההדוק בין הנאשם לנפגע העבירה ולעובדה כי השלימו ביניהם - אני רואה לכלול במתחם פיצוי.
16. לא מצאתי כי יש בנסיבות המקרה ובנסיבותיו האישיות של הנאשם, כדי להצדיק חריגה מן המתחם שנקבע והימנעות מהטלת עונש מאסר ולו על דרך עבודות שירות. עם זאת, מצאתי להקל עם הנאשם בגזירת העונש בתוך המתחם שקבעתי, על ידי קביעת עונשו ברף המינימאלי של המתחם שנקבע.
- נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה
17. בגזירת העונש בגדרי מתחם העונש ההולם יש לשקול את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40א' לחוק העונשין). ואלה השיקולים ששקלתי:
- (-) הנאשם לא צעיר, בן 60, נשוי ואב לשבעה ילדים.
- (-) לנאשם אין הרשעות קודמות, וכעולה מהנתונים שלפניי מתנהל באורח נורמטיבי. כמו כן, עולה כי לנאשם תפקוד חיובי בחברה המוצא ביטוי בהתנדבות במספר מסגרות.
- (-) הנאשם הודה בביצוע העבירה לאחר תיקון כתב האישום. אמנם הנאשם הודה לאחר שהתקיימו שלוש ישיבות במהלכן העידו מספר עדים, אך הודאתו באה לאחר תיקון משמעותי בכתב האישום שלמעשה אימץ את עמדתו. יתרה מכך, עולה כי הנאשם מודע היטב לחומרת מעשיו ומפנים היטב כי התנהגותו מבטאת כשל מוסרי ואישי.
- (-) יש לתת משקל לעובדה כי הצדדים מצויים כיום במערכת יחסים תקינה, והקונפליקט ביניהם יושב בצורה טובה ומשביעת רצון. זאת ועוד, כפי שדיווח שירות המבחן, הנאשם נתרם מהקשר הטיפולי שהיה במהלך תקופת מעצרו.
- (-) מצבו הרפואי של הנאשם: כעולה מהמסמכים הרפואיים שהגיש הנאשם ומתסקיר שירות המבחן, הנאשם לוקה בלבו, עבר ניתוח מעקפים בחודש ספטמבר 2023, וכן שיקום לב. גם אשתו של הנאשם סובלת מבעיות אורתופדיות, ותחלואות נוספות.
- (-) לבסוף שקלתי את התקופה בה היה הנאשם נתון במעצר: מעצר של ממש במשך חודש, מיום 28.8.2023 עד יום 28.9.2023; לאחר מכן מעצר באיזוק אלקטרוני מיום 28.9.2023 עד יום 8.5.2024; ולאחר מכן מעצר בית חלקי מיום 8.5.2024 ועד היום.
- גזר הדין
18. בשים לב למתחם העונש שקבעתי ולשיקולים הקשורים לגזירת העונש, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:
- א. מאסר לתקופה של 3 חודשים. הנאשם יישא את המאסר בדרך של עבודות שירות. הנאשם יתייצב ביום 7.1.2025 בשעה 8:00 לצורך קליטה והצבה במשרדי הממונה על עבודות השירות במפקדת מחוז צפון. עבודות השירות יבוצעו במועצה מקומית כפר מנדא. הנאשם יועסק 5 ימים בשבוע, 8 וחצי שעות עבודה יומית (בכפוף למגבלות שצוינו על ידי הממונה).
- הנאשם מוזהר כי המדובר בתנאי העסקה קפדניים המצריכים התייצבות רציפה על פי הנחיות החוק והממונה וכי כל חריגה מכללים אלו יש בה כדי להביא להפסקת ריצוי עונשו בדרך זו ונשיאת העונש במאסר בפועל.
- ב. 8 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי כי הנאשם לא יעבור בתוך שלוש שנים, עבירת אלימות פיזית או מילולית מסוג פשע ויורשע בה.
- ג. 3 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי כי הנאשם לא יעבור בתוך שלוש שנים עבירת אלימות פיזית או מילולית מסוג עוון ויורשע בה.
- זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 ימים.
- ניתן היום, כ"ח אלול תשפ"ד, 01 אוקטובר 2024, במעמד הנאשם וב"כ הצדדים.